

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2019/67**z dne 16. januarja 2019****o uvedbi zaščitnih ukrepov v zvezi z uvozom indijskega riža s poreklom iz Kambodže in Mjanmara**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008 in zlasti člena 26 Uredbe ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK**1.1 Začetek**

- (1) Komisija je 16. februarja 2018 prejela zahtevek Italije v skladu s členom 22 Uredbe (EU) št. 978/2012 (v nadaljnjem besedilu: uredba o splošnih tarifnih preferencialih). V zahtevku se je predlagalo sprejetje zaščitnih ukrepov v zvezi z indijskim rižem s poreklom iz Kambodže in Mjanmara. Druge države članice Unije, ki proizvajajo riž, tj. Španija, Francija, Portugalska, Grčija, Romunija, Bolgarija in Madžarska, so podprle zahtevek Italije.
- (2) Po ugotovitvi, da zahtevek vsebuje zadostne dokaze, da je bil indijski riž s poreklom iz Mjanmara in Kambodže uvožen v obsegu in po cenah, ki povzročajo resne težave industriji Unije, je Komisija 16. marca 2018, potem ko je obvestila države članice, objavila obvestilo o začetku zaščitne preiskave ⁽²⁾.
- (3) Da bi Komisija pridobila informacije, potrebne za izvedbo podrobne ocene, je o tem obvestila znane proizvajalce (v nadaljnjem besedilu: rižarne) podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov v Uniji in njihovo združenje ter znane rižarne izvoznice in njihove zveze, vključno z njihovimi vladami, ter jih povabila k sodelovanju v preiskavi.

1.2 Vzorčenje

- (4) Zaradi velikega števila proizvajalcev Unije, rižarn izvoznih in uvoznih, ki sodelujejo v tem postopku, ter da bi se preiskava končala v predpisanih rokih, se je Komisija odločila, da preiskavo omeji na razumno število posameznih rižarn Unije. V skladu s členom 11(6) Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1083/2013 ⁽³⁾ je Komisija preiskavo opravila tako, da je izbrala reprezentativni vzorec.
- (5) Komisija je v obvestilu o začetku navedla, da je začasno izbrala vzorec rižarn Unije na podlagi največjega reprezentativnega obsega proizvodnje podobnega izdelka ter obenem zagotovila geografsko razpršenost. Čeprav se riž prideluje v osmih državah članicah, je proizvodnja večinoma koncentrirana v Italiji in Španiji: ti dve državi predstavljata 80 % celotne proizvodnje riža v Uniji (približno 50 % v Italiji in 30 % v Španiji) in sta zato reprezentativni za industrijo Unije. Na podlagi tega je Komisija menila, da je utemeljeno poslati vprašalnike trem italijanskim rižarnam in eni španski rižarni.
- (6) Ena stran je dvomila, da je vzorec reprezentativen. Komisijo je pozvala, naj potrdi, kolikšen del proizvodnje predstavljajo rižarne v primerjavi s celotno proizvodnjo Unije in kako se je njihov položaj razvijal v primerjavi s celotno proizvodnjo Unije. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 5, je izbira vzorca temeljila na največjem reprezentativnem obsegu proizvodnje, ki ga je bilo razumno mogoče preiskati v razpoložljivem času. Tri italijanske

⁽¹⁾ UL L 303, 31.10.2012, str. 1.

⁽²⁾ UL C 100, 16.3.2018, str. 30.

⁽³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1083/2013 z dne 28. avgusta 2013 o določitvi pravil glede postopka za začasni preključ tarifnih preferencialov in sprejetja splošnih zaščitnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov (UL L 293, 5.11.2013, str. 16).

vzorčene rižarne so predstavljale 50 % italijanske proizvodnje v tržnem letu 2016/2017, vzorčene španske rižarne pa 17 % španske proizvodnje istega leta. Vzorčene rižarne skupaj predstavljajo 26 % celotne proizvodnje Unije. Poleg tega se je proizvodnja vzorčenih družb v preiskovanem obdobju, tj. od 1. septembra 2012 do 31. avgusta 2017, razvijala podobno kot proizvodnja celotne industrije. Proizvodnja se je zmanjšala za 36 % za vzorčene proizvajalce in za 38 % za celotno industrijo Unije. To potrjuje ugotovitev, da je vzorec res reprezentativen.

- (7) Vprašalniki so bili poslani tudi nekaterim pridelovalcem (v nadaljnjem besedilu: kmetje), vendar je zaradi velike razdrobljenosti sektorja (približno 4 000 pridelovalcev) to omogočilo le zelo omejen pregled nad stanjem ⁽⁴⁾.
- (8) Komisija je v zvezi z izbiro izvoznikov prejela skupaj 13 odgovorov na vzorčenje od rižarn izvoznikov Kambodže in 15 odgovorov od rižarn izvoznikov iz Mjanmara. Vzorčenje je bilo torej potrebno in vse strani so bile o tem ustrezno obveščene. Komisija je na podlagi informacij, ki jih je prejela od rižarn izvoznikov, najprej izbrala vzorec treh izvoznikov v Kambodži in treh izvoznikov v Mjanmaru. Izbrani so bili na podlagi največjega obsega izvoza v Unijo. Vendar po dodatni oceni in pripombah, ki jih je prejela kamboška zveza za riž, dva izvoznika iz Kambodže nista mogla sodelovati in sta bila zato nadomeščena. Vprašalnik je nazadnje izpolnila le ena družba. Kar zadeva Mjanmar, so na vprašalnik nazadnje odgovorile vse tri izbrane družbe.
- (9) V odziv na obvestilo o začetku so se javili štirje nepovezani uvozniki. Glede na omejeno število sodelujočih uvoznikov se je štel, da vzorčenje ni potrebno. Komisija je poslala vprašalnik vsem štirim družbam, ki pa niso predložile popolnega odgovora.

1.3 Preveritveni obiski

- (10) Komisija je zbrala in preverila vse informacije, ki so bile po njenem mnenju potrebne za preiskave. Preveritveni obiski so bili v skladu s členom 12 Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1083/2013 opravljeni v prostorih naslednjih družb:

(a) Rižarne:

- Riso Scotti S.p.a. in povezana družba (Riso Scotti Danubio), Italija,
- Curti S.r.l. in povezana družba (Riso Ticino Soc. Coop.), Italija,
- Riso Viazzo S.r.l., Italija,
- Herba Ricemills S.L., Španija.

(b) Združenja:

- Ente Nazionale Risi (Enterisi), Italija.

1.4 Obdobje preiskave

- (11) Preiskava je zajela zadnjih pet tržnih let, tj. obdobje od 1. septembra 2012 do 31. avgusta 2017 (v nadaljnjem besedilu: obdobje preiskave).

1.5 Razkritje

- (12) Po razkritju je Komisija prejela osem stališč, vključno s stališči Italije in Španije. Komisija je prejela tudi stališča treh družb in enega združenja, ki niso bili zainteresirane strani. Čeprav te strani niso bile registrirane kot zainteresirane strani, so bile njihove pripombe v veliki meri upoštevane in obravnavane v sklepnih ugotovitvah Komisije, saj so večinoma ustrezale pripombam, ki so jih podale zainteresirane strani.

⁽⁴⁾ Vprašalniki so bili poslani naslednjim pridelovalcem, v prostorih katerih so bili opravljeni tudi preveritveni obiski: Laguna de Santaolalla S.L., Španija, Vercellino Flavio e Paolo S.S., Italija, Coppo e Garrione Societa' Agricola S.S., Italija, Maro Giovanni, Paolo e Pietro, Italija, Locatelli Francesco, Italija.

2. ZADEVNI IZDELEK IN PODOBEN ALI NEPOSREDNO KONKURENČEN IZDELEK

2.1 Zadevni izdelek

- (13) „Zadevni izdelek“ je manj brušen ali brušen indijski riž s poreklom iz Kambodže in Mjanmara, za katerega veljajo oprostitve plačila carine v skladu z uredbo o splošnih tarifnih preferencialih, ki se trenutno uvršča pod oznake KN 1006 30 27, 1006 30 48, 1006 30 67 in 1006 30 98.
- (14) Zadevni izdelek se uvaža v Unijo v razsutem stanju, za nadaljnjo predelavo (brušenje, čiščenje in pakiranje) ali v majhnih vrečkah do 5 kg ali med 5 kg in 20 kg, ki jih trgovci na drobno lahko prodajajo neposredno brez nadaljnje predelave.

2.2 Podobni ali neposredno konkurenčni izdelki

- (15) Glavni vrsti riža sta indijski in japonski riž. Prva vrsta je dolgozrnati riž, katerega zrna po kuhanju ostanejo ločena. Druga vrsta, japonski riž, je bolj okroglozrnata vrsta riža. Riževa zrna se sprimejo in vrsta se uporablja za jedi, kot sta paella ali rižota.
- (16) Ob žetvi ima riž zunanjo lusko in se imenuje neoluščen riž. Po žetvi je riž obdelan v vrsti postopkov predelave. Oluščeni riž je riž, s katerega je bila odstranjena luska. Nadaljnje brušenje je potrebno za pridobitev manj brušenega oziroma brušenega riža.
- (17) V tej oceni je Komisija ugotovila, da brušen ali manj brušen indijski riž, proizveden v Uniji, podoben zadevnemu izdelku ali mu neposredno konkurira.
- (18) Tako v Uniji proizveden kot tudi uvožen brušen ali manj brušen riž imata dejansko enake osnovne fizikalne, tehnične in kemične lastnosti. Uporabljata se enako in se prodajata prek podobnih ali enakih prodajnih poti isti vrsti kupcev. Ti kupci so trgovci na drobno ali predelovalci v Uniji.

2.3 Pripombe strani

- (19) Po razkritju je več zainteresiranih strani ⁽⁵⁾ trdilo, da bi bilo treba aromatični indijski riž izključiti iz obsega preiskave, saj ima drugačne značilnosti kot druge vrste indijskega riža in ker ne konkurira rižu, pridelanemu v Uniji. Trdile so tudi, da je od leta 2017 aromatični riž uvrščen pod drugo oznako KN, kar bi okrepilo ugotovitve, da je ta vrsta riža drugačna od drugih.
- (20) Prvič, kot so potrdile različne zainteresirane strani, zajema indijski riž vrsto specifičnih vrst in sort riža, vključno z dišečim ali aromatičnim rižem. Čeprav obstajajo majhne razlike med vsemi vrstami, npr. glede okusa in strukture, imajo kljub temu vse enake osnovne fizikalne, tehnične in kemične lastnosti.
- (21) Poleg tega se vse te različne vrste uporabljajo za isto končno uporabo, obdelujejo jih iste rižarne, prodajajo se po istih komercialnih kanalih in si medsebojno konkurirajo. Dejstvo, da od leta 2017 obstaja posebna oznaka KN za aromatični riž, ni pomembno, saj so, kot je navedeno v obvestilu o začetku, oznake KN zgolj informativne in niso odločilni dejavnik za opredelitev izdelka v okviru preiskave trgovinske zaščite. Trditve so bile zato zavrnjene.

3. OBSTOJ RESNIH TEŽAV

3.1 Opredelitev industrije Unije

- (22) V skladu z uredbo o splošnih tarifnih preferencialih bi morale zadevno industrijo sestavljati rižarne, ki predelujejo podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. V tem primeru Komisija meni, da industrijo Unije sestavljajo rižarne. Rižarne predelujejo riž, pridelan/proizveden v Uniji, ki neposredno konkurira brušenemu ali manj brušenemu indijskemu rižu, ki se izvaža iz Mjanmara ali Kambodže.

⁽⁵⁾ Te zainteresirane strani so bile Haudecoeur, Amru Rice, kamboška vlada in zveza za riž Mjanmara (Myanmar Rice Federation).

- (23) Italija je v svojem zahtevku trdila, da bi bilo treba glede na tesno medsebojno povezanost kmetov in rižarn za oceno škode preučiti tako rižarne kot kmete. Čeprav bi lahko uvoz riža iz Kambodže in Mjanmara močno vplival na položaj kmetov, bi jih bilo treba obravnavati kot dobavitelje surovin in ne kot rižarne, ki predelujejo podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.

3.2 Potrošnja Unije

- (24) Potrošnja indijskega riža v Uniji je bila določena na podlagi podatkov, ki jih je Komisija zbrala od držav članic, in statističnih podatkov o uvozu, ki so na voljo prek Eurostata ⁽⁶⁾.
- (25) Potrošnja v Uniji se je gibala na naslednji način:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Celotna potrošnja Unije v tonah	1 061 793	1 146 701	1 090 662	1 040 969	993 184
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	108	103	98	94

Vir: Podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic in Eurostata – ekvivalent brušenega indijskega riža.

- (26) Potrošnja indijskega riža v Uniji se je v obdobju preiskave zmanjšala za 6 %. Najvišja poraba je bila dosežena v obdobju 2013/2014 (+ 8 %), kar je sovpadalo s pomembnim porastom uvoza indijskega riža iz Kambodže in Mjanmara, ki je privedel do zasičenosti trga. V naslednjih tržnih letih se je potrošnja zmanjševala.

3.3 Gibanje uvoza

- (27) Uvoz zadevnega izdelka iz Kambodže in Mjanmara v Unijo se je gibal na naslednji način:

		2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Kambodža	v tonah	163 337	228 878	251 666	299 740	249 320
	<i>indeks</i>	100	140	154	184	153
Mjanmar	v tonah	2 075	28 856	52 680	36 088	62 683
	<i>indeks</i>	100	1 391	2 539	1 739	3 021
Skupaj	v tonah	165 412	257 734	304 346	335 828	312 003
	<i>indeks</i>	100	156	184	203	189

Vir: Statistični podatki Eurostata (količine manj brušenega riža pretvorjene v ekvivalent brušenega riža (Za pretvorbo količin, ki se nanašajo na različne stopnje predelave riža (neoluščeni, oluščeni, manj brušeni ali brušeni), je Komisija določila menjalno razmerje v Uredbi (ES) št. 1312/2008 z dne 19. decembra 2008 o določitvi pretvorbenih količnikov, stroškov predelave in vrednosti stranskih proizvodov za različne stopnje predelave riža (UL L 344, 20.12.2008, str. 56). Pretvorbeni količnik med oluščnim indijskim rižem in brušenim indijskim rižem je na primer 0,69. Uporablja se tako za uvoz kot za riž, proizveden v Uniji.)) in podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic).

- (28) Obseg uvoza iz Kambodže se je povečal s 163 000 ton na 249 000 ton. Do obdobja 2015/2016 se je znatno povečal, nato pa nekoliko zmanjšal, kar je sovpadalo z zmanjšanjem potrošnje v obdobju 2016/2017. Kljub zmanjšanju je uvoz ostal za 50 % višji kot v obdobju 2012/2013. Kambodža je na koncu obdobja preiskave predstavljala 25 % celotnega uvoza.

⁽⁶⁾ Podatki so javno dostopni na spletni strani Europa: https://ec.europa.eu/agriculture/cereals/trade_en.

- (29) Prav tako se je tudi uvoz iz Mjanmara v obdobju preiskave zelo povečal, in sicer z 2 000 ton na 62 000 ton. Vendar je ostal na nižji ravni kot uvoz iz Kambodže. Uvoz iz Mjanmara je ob koncu obdobja preiskave predstavljal 6,3 % celotnega uvoza riža v Unijo (glej tabelo o tržnem deležu v nadaljevanju).

- (30) Kar zadeva tržne deleže, se je uvoz gibal na naslednji način:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Tržni delež Kambodže (v %)	15,4	20,0	23,1	28,8	25,1
Tržni delež Mjanmara (v %)	0,2	2,5	4,8	3,5	6,3
Skupaj	15,6	22,5	27,9	32,3	31,4

Vir: Eurostat in podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic – ekvivalent brušenega riža.

- (31) Kambodža je znatno povečala svoj tržni delež s 15,4 % na 25,1 %, medtem ko se je tržni delež Mjanmara povečal z 0,2 % na 6,3 %.

- (32) Gibanje cen je sledilo naslednjim trendom:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Uvozna cena iz Kambodže (v EUR/tono)	588,4	512,8	562,6	547,4	552,2
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	87	96	93	94
Uvozna cena iz Mjanmara (v EUR/tono)	420,0	366,5	414,7	410,1	405,4
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	87	99	98	97
Tehtano povprečje	586,3	496,2	536,7	532,6	523,1
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	85	92	91	89

Vir: Eurostat.

- (33) Kamboške uvozne cene so se na splošno znižale za 6 %, medtem ko se je uvozna cena Mjanmara znižala za 3 %. Ugotovljeno je bilo, da so kljub omejenemu znižanju cen uvoza iz Kambodže in Mjanmara na podlagi primerjave povprečne uvozne cene s prodajnimi cenami na enoto industrije Unije (glej uvodno izjavo 64) cene uvoza iz Kambodže in Mjanmara (na podlagi podatkov Eurostata) znatno nelojalno znižale cene Unije za 22 % oziroma 43 %.
- (34) Po razkritju je ministrstvo za trgovino Kambodže (v nadaljnjem besedilu: Kambodža) podvomilo v metodologijo, ki jo je Komisija uporabila za izračun stopenj nelojalnega nižanja prodajnih cen. Trdilo je, da stroški po uvozu niso bili dodani za izračun kamboške izvozne cene in da je nelojalno nižanje prodajnih cen temeljilo na primerjavi med povprečnimi cenami, ni pa se upoštevala različna raven trgovine. Kambodža je prav tako izrazila dvom, ali so bili podatki, ki so jih predložili sodelujoči izvozniki, uporabljeni za določitev škode.
- (35) Glede na trditve, prejete po razkritju, se je Komisija odločila, da bo v največji možni meri pregledala svoje izračune nelojalnega nižanja prodajnih cen, da bi vključila ustrezne stroške po uvozu ali stroške prevoza, da bi odražali razlike v ravni trgovine, ki vplivajo na primerljivost cen, in uporabila podatke, ki so jih predložili sodelujoči izvozniki.

- (36) Da bi zagotovila pošteno primerjavo, se je Komisija odločila prilagoditi uvozne cene, kot jih je navedla Kambodža, ob upoštevanju stroškov, nastalih po uvozu. Po drugi strani je Komisija menila, da bi bilo treba prilagoditi tudi cene industrije Unije, da bi se upoštevali stroški prevoza riža iz južne Evrope (v tem primeru Italije in Španije) v severno Evropo, saj konkurenca za manj brušeni in brušeni indijski riž večinoma poteka v severni Evropi. Na podlagi razpoložljivih informacij (podatki, pridobljeni v okviru prejšnje preiskave v zvezi z drugim živilskim izdelkom, tj. satsuma mandarinami) so stroški po uvozu, ki jih je Komisija ocenila na približno 2 % uvozne cene in stroškov prevoza v Unijo, ocenjeni na 49 EUR/tono na podlagi informacij, vključenih v pritožbo in preverjenih med preiskavo na kraju samem.
- (37) Poleg tega je Komisija, da bi se upoštevale razlike v stopnjah trgovine, izvedla primerjavo cen med prodajo brušenega riža v razsutem stanju in prodajo v majhnih pakiranjih. Treba je opozoriti, da na podlagi statističnih podatkov, ki izhajajo iz oznak KN, Kambodža izvažja riž v razsutem stanju in v majhnih pakiranjih, Mjanmar pa ga izvažja skoraj izključno v razsutem stanju.
- (38) Nazadnje je bila sprejeta odločitev, da se izvozna cena določi na podlagi izpolnjenih vprašalnikov proizvajalcev izvoznikov. Ker je v primeru Kambodže le en kamboški izvoznik odgovoril na vprašalnik, je bilo vzorčenje neuspešno. Ker sodelujoči izvoznik predstavlja le zelo majhen del uvoza iz Kambodže, je morala Komisija v skladu s členom 13 Delegirane uredbe (EU) št. 1083/2013 uporabiti najboljša razpoložljiva dejstva. Zato so bile v primeru Kambodže uporabljene cene Eurostata. Za Mjanmar so bile uporabljene cene iz izpolnjenih vprašalnikov.
- (39) Na podlagi navedenega je Komisija ugotovila, da znaša nelojalno nižanje prodajnih cen v primeru prodaje v razsutem stanju za Kambodžo 13 % in za Mjanmar 43 %. V zvezi s primerjavo cen pakiranega riža je bilo za Kambodžo ugotovljeno nelojalno nižanje prodajnih cen v višini 14 %.
- (40) Ta razlika v ceni med uvoženim in v Uniji proizvedenim rižem je zato znatna, zlasti če upoštevamo, da je riž na splošno cenovno občutljiv izdelek. Potrošniki na splošno ne razlikujejo med različnimi porekli.
- (41) Kambodža je prav tako trdila, da je Komisijina ugotovitev o resnih težavah temeljila na kumulativni oceni učinka obsega in cene uvoza riža iz Kambodže in Mjanmara. Vendar je ta trditev zavrnjena, saj zgornja analiza jasno razlikuje med razmerami v zvezi s Kambodžo oziroma Mjanmarom.
- (42) Ugotovljeno je bilo, da se je uvoz iz Kambodže in Mjanmara v obdobju preiskave znatno povečal tako v absolutnem smislu kot tudi v smislu tržnega deleža. Tudi če se je skupni obseg uvoza v obdobju 2016/2017 nekoliko zmanjšal, je na splošno ostal veliko večji kot na začetku obdobja preiskave. Poleg tega se je skupna tehtana povprečna uvozna cena obeh držav v obdobju preiskave zmanjšala in znatno nelojalno nižala prodajne cene Unije.

3.4 Gospodarski položaj industrije Unije

3.4.1 Splošne opombe

- (43) V skladu s členom 23 uredbe o splošnih tarifnih preferencialih bi bilo treba šteti, da obstajajo resne težave, ko se poslabšajo gospodarske in/ali finančne razmere rižarn Unije. Komisija mora pri preverjanju, ali je do takega poslabšanja prišlo, upoštevati naslednje dejavnike iz člena 23 v zvezi z rižarnami Unije, če so take informacije na voljo.
- (44) Kot je navedeno v uvodni izjavi 5, je Komisija pri ugotavljanju resnih težav za industrijo Unije uporabila vzorčenje. Komisija je pri ugotavljanju škode razlikovala med makro- in mikroekonomskimi kazalniki škode.
- (45) Komisija je ocenila makroekonomske kazalnike (tržni delež, proizvodnja in zaloge – uvoz je analiziran zgoraj) na podlagi splošnih podatkov o trgu, ki se zbirajo mesečno na podlagi proizvedenih količin riža, pretvorjenih v ekvivalent brušenega riža. Zanesljivi podatki o stečajih in zaposlovanju za industrijo Unije niso na voljo, zato jih ni bilo mogoče vključiti v analizo.

- (46) Komisija je mikroekonomske kazalnike (cene in dobičkonosnost) ocenila na podlagi preverjenih podatkov na ravni vzorca. Ker na makro ravni podatkov ni bilo na voljo, se je tudi proizvodna zmogljivost analizirala na ravni vzorca.

3.4.2 Makroekonomski kazalniki

- (47) Tržni delež industrije Unije se je v obdobju preiskave gibal na naslednji način:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Tržni deleži (v %)	61,4	54,8	46,7	40,5	39,3
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	101	80	66	62

Vir: Podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic.

- (48) Tržni deleži so se prav tako znatno zmanjšali, in sicer z 61 % na 39 %, tj. zmanjšanje za več kot 20 odstotnih točk.
- (49) Tudi proizvodnja indijskega riža s strani industrije Unije je v obdobju preiskave sledila znatnemu trendu zmanjševanja:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Obseg proizvodnje (v tonah)	685 183	692 740	547 908	449 313	423 962
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	101	80	66	62

Vir: Podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic.

- (50) Proizvodnja se je zmanjšala za skoraj 40 %, in sicer s 685 000 ton na 424 000 ton.
- (51) Zaloge brušenega riža v Uniji so se v obdobju preiskave povečale za 4 % z 255 000 ton na 265 000 ton. Najprej so se znatno povečale, in sicer za 11 %, nato pa so se nekoliko zmanjšale.
- (52) Kambodža je po razkritju trdila, da so podatki o proizvodnji Unije napačni, saj se podatki o proizvodnji Unije, od katerih se odštejejo podatki o prodaji, ne ujemajo s končnimi zalogami, kot so navedene v nadaljevanju. Komisija je dejansko predložila le delni izračun, saj podatki ne odražajo začetnih zalog, uporabe riža kot semen itd. Vendar pa je izračun v skladu z izračunom bilance stanja, ki ga uporablja Komisija (glej uvodno izjavo 24).

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Končne zaloge (v tonah)	255 301	280 507	283 126	272 136	264 766
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	110	111	107	104

Vir: Podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic.

- (53) Ker na makro ravni ni bilo na voljo podatkov o proizvodni zmogljivosti, je Komisija preučila te podatke na ravni vzorca. Vendar pa je površina, namenjena gojenju indijskega riža v Uniji, zelo dober pokazatelj količine indijskega riža, ki je na voljo rižarnam, in s tem tudi njihove potencialne izkoriščenosti zmogljivosti. Ta površina se je v obdobju preiskave na splošno zmanjšala za 37 % in se je gibal na naslednji način:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Površina (v hektarih)	145 781	145 783	124 270	101 865	91 685
<i>Indeks (2012/2013 = 100)</i>	100	100	85	70	63

Vir: Podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic.

3.4.3 Mikroekonomski kazalniki

- (54) Na podlagi izpolnjenih vprašalnikov, prejetih od rižarn Unije, so se cene in dobičkonosnost gibale na naslednji način:

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Cena (v EUR/tono)	667,3	649,5	693,3	728,3	711,5
Indeks (2012/2013 = 100)	100	97	104	109	107
Dobičkonosnost (%)	1,4	0,1	1,5	4,3	1,2
Indeks (2012/2013 = 100)	100	8	107	312	88

Vir: Izpolnjeni vprašalniki. (Podatki, ki so jih zagotovile rižarne, temeljijo na koledarskih letih in ne na tržnih letih. Glede na to, da se ti obdobji znatno prekrivata, trendi kljub temu ostajajo reprezentativni za obdobje preiskave.)

- (55) Cene na enoto za vzorčene rižarne so se v obdobju preiskave povečale za 7 %. Na podlagi rezultatov preverjanj, ki jih je opravila Komisija, se zdi, da so se glede na vse večji pritisk uvoza po nizkih cenah vzorčene rižarne iz Unije odločile svojo prodajo po možnosti osredotočiti na manjše količine manj brušenega in brušenega indijskega riža ter se osredotočiti na izdelke z blagovno znamko in ne na prodajo pod zasebno znamko distributerjem.
- (56) Rižarne Unije so tako lahko s spremembo prvotnega nabora izdelkov ohranile stabilno stopnjo dobičkonosnosti na račun svojega tržnega deleža, ki se je močno zmanjšal. Kljub temu je ta sprememba v naboru izdelkov morda pomagala zlasti v obdobju 2015/2016 (ko se je dobičkonosnost celo povečala), vendar so se v obdobju 2016/2017 stopnje dobička ponovno znižale. V razmerah, za katere je bilo ugotovljeno, da uvozne cene znatno nelojalno nižajo prodajne cene Unije v obdobju 2016/2017 (za 22 oziroma 43 %), je ta strategija lahko le kratkoročna rešitev. Rižarne se bodo v bližnji prihodnosti soočale z vse večjim pritiskom zaradi nizkih uvoznih cen. Kambodža je dejansko že delno prešla s prodaje izdelkov v razsutem stanju na prodajo majhnih pakiranih izdelkov, ki se prodajajo na ravni trgovcev na drobno. Ta prodajni kanal je bolj dobičkonosen kot prodaja v razsutem stanju, zato je verjetno, da bo Kambodža vse pogostejše prodajala in konkurirala industriji Unije na tej ravni, tudi na nižnjih trgih.
- (57) Kar zadeva dobičkonosnost, je ta ostala na relativno stabilni, vendar nizki ravni, saj bi zvišanje cene lahko izravnalo zmanjšanje količine. Poleg tega je stopnja dobičkonosnosti v višini 1–2 % daleč pod 6 %, kar se šteje za ustrezno raven donosnosti, potrebno za kritje celotnih stroškov in naložb, raziskav in razvoja ter inovacij.
- (58) Po razkritju je ena stran zahtevala dodatne informacije o 6 % iz zgornjega odstavka. S posodobitvijo instrumentov trgovinske zaštite EU leta 2018 je bilo v ustrezni zakonodaji določeno, da pri izračunu stopnje škode stopnja dobička, ki se pričakuje pod normalnimi konkurenčnimi pogoji, ne sme biti nižja od 6 % (⁷). Ta referenčna vrednost, ki se uporablja v preiskavah trgovinske zaštite, je pomembna tudi pri zaščitni preiskavi. To pojasnjuje, zakaj je Komisija tudi v tem primeru uporabila to referenčno vrednost.
- (59) Proizvodno zmogljivost industrije Unije za podobne izdelke, tj. indijski riž, je težko oceniti, saj lahko predelovalna industrija svoje zmogljivosti uporabi tako za brušenje indijskega kot japonskega riža, ne glede na to, ali sta uvožena ali pridelana v Uniji. Poleg tega ni na voljo nobenih makropodatkov (glej zgoraj). Na podlagi vzorca se je izkoriščenost zmogljivosti, kot je prikazano spodaj, zmanjšala z 22 % na 14 %. Ti odstotni deleži se lahko zdijo razmeroma nizki, ker temeljijo na primerjavi proizvedenih količin podobnega izdelka (indijski riž) v primerjavi s proizvodnimi zmogljivostmi za vse vrste riža.

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Zmogljivost: izkoriščenost (v %)	22,1	21,1	19,0	13,0	14,0
Indeks (2012/2013 = 100)	100	96	86	59	64

Viri: Izpolnjeni vprašalniki.

(⁷) Uredba (EU) 2018/825 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Uredbe (EU) 2016/1036 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije, in Uredbe (EU) 2016/1037 o zaščiti proti subvencioniranemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije (UL L 143, 7.6.2018, str. 1).

3.4.4 Sklepna ugotovitev

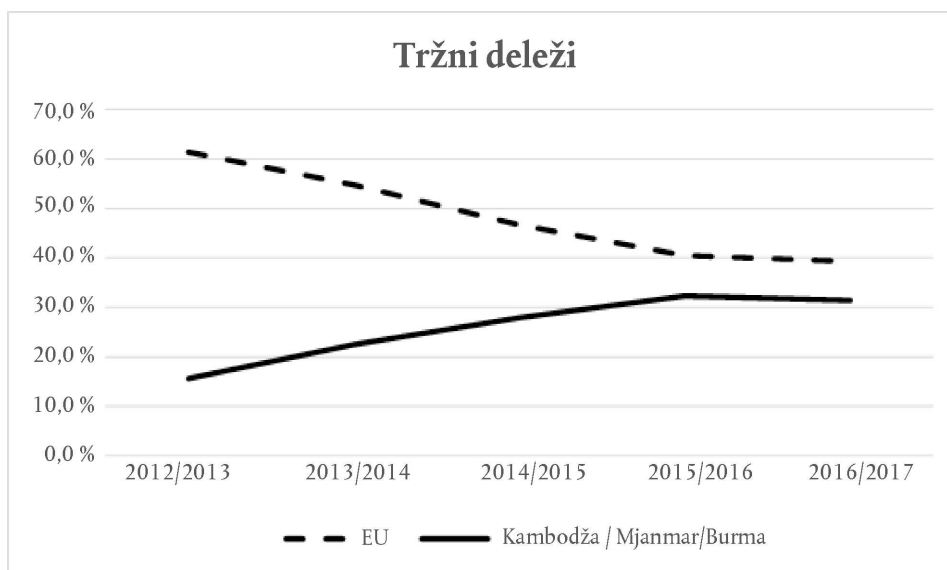
- (60) Ugotovljeno je bilo, da so se razmere v industriji Unije v gospodarskem smislu poslabšale. Medtem ko se je uvoz iz Kambodže in Mjanmara v absolutnem smislu znatno povečal, je industrija Unije izgubila približno 6 % tržnega deleža v dobro Mjanmara in 10 % v dobro Kambodže. Industrija Unije je bila izpostavljena tudi znatnemu nelojalnemu nižanju prodajnih cen v višini 22 % oziroma 43 %. Proizvodnja v Uniji se je dodatno zmanjšala za 38 %. Gospodarske težave so se zato v obdobju preiskave pokazale v glavnem v smislu obsega. Rižarne Unije so se odločile, da kljub konkurenci nizkocenovnega uvoza ne bodo znižali svoje ravni cen, in so ohranili določeno raven dobička. Kjer je bilo mogoče, so se rižarne Unije dejansko odločile spremeniti svoj nabor izdelkov ter se osredotočiti na nišne segmente in izdelke z blagovno znamko, da bi ohranile enako raven dobička kljub zmanjšanju obsega prodaje in proizvodnje. Vendar je to le začasna rešitev, saj je uvoz iz Kambodže in Mjanmara, čeprav v omejenem obsegu, že prešel s prodaje v razsutem stanju na prodajo v majhnih pakiranjih, ki konkurirajo industriji Unije tudi na maloprodajni ravni. Pričakuje se, da bosta obe državi povečali svoj nizkocenovni uvoz prek tega donosnejšega prodajnega kanala ter konkurirali tudi na nižnjih trgih in pri izdelkih z blagovno znamko, kar bo imelo negativne posledice tudi za finančni položaj industrije Unije.

4. VZROČNA POVEZAVA

- (61) Komisija je ugotovila, da obstaja vzročna povezava med obsegom uvoza zadevnega izdelka na eni strani in resnimi težavami, s katerimi se soočajo rižarne Unije na drugi strani, in sicer na naslednji podlagi. Komisija je prav tako preučila, ali ni mogoče resnih težav pripisati drugim dejavnikom kot uvozu in cenam.

4.1 Učinki uvoza iz Kambodže in Mjanmara

- (62) V spodnjem grafu je jasno prikazano časovno sovpadanje uvoza iz Kambodže in Mjanmara ter položaja industrije Unije, ki je razvidno iz znatne izgube tržnih deležev, ki povzroča resne težave rižarnam Unije.

Vir: Eurostat in podatki, ki jih je zbrala Komisija na podlagi podatkov, prejetih od držav članic.

- (63) Komisija meni, da je uvoz iz Kambodže in Mjanmara tudi posamično povzročil resne težave. Dejansko se je uvoz iz Kambodže in Mjanmara povečal posamično tako v absolutnem smislu (za 53 % oziroma več kot 2 000 %) kot glede na tržni delež (za 9,7 odstotne točke oziroma 6,1 odstotne točke). Poleg tega je uvoz posamično iz Kambodže oziroma Mjanmara nelojalno nižal cene Unije (za približno 22 % oziroma 43 %). Zato je mogoče sklepati, da je tako uvoz iz Kambodže kot iz Mjanmara povzročil tudi resne težave industriji Unije.
- (64) Hitro povečanje uvoza iz Kambodže in Mjanmara je posledica nizke ravni cen teh držav, ki znatno nelojalno nižajo prodajne cene industrije Unije. Indijski riž je cenovno občutljiv izdelek, zlasti ker potrošniki na splošno ne

razlikujejo med izdelki iz Unije in uvoženimi izdelki. Potrošnikom, ki kupujejo riž pri trgovcih na drobno, poreklo riža večinoma ni znano. To velja zlasti, kadar se riž prodaja pod zasebno znamko, tj. blagovno znamko prodajalca. Z dobavo riža po zelo nizki ceni, kot kažejo ravni nelojalnega nižanja prodajnih cen iz uvodne izjave 33, je Kambodži in Mjanmaru uspelo znatno in hitro razširiti svoj izvoz riža na trg Unije. Poleg tega Kambodža, ki je prej izvažala večinoma riž v razsutem stanju za nadaljnjo predelavo v Uniji, vse pogostejše prodaja pakiran riž neposredno trgovcem na drobno Unije, kar povzroča dodaten cenovni pritisk in konkurenco na ravni rižarn v Uniji.

4.2 Drugi dejavniki

- (65) Ocenjeni so bili tudi drugi dejavniki, ki so morda prispevali k resnim težavam industrije Unije.

4.2.1 Uvoz iz drugih tretjih držav

- (66) Uvoz iz drugih tretjih držav se je v smislu tržnega deleža v obdobju preiskave prav tako povečal s 23 % na 29,3 % (+6,3 odstotne točke).

Tržni delež (v %)	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Unija	61,4	54,8	46,7	40,5	39,3
Kambodža	15,4	20,0	23,1	28,8	25,1
Mjanmar	0,2	2,5	4,8	3,5	6,3
Kambodža in Mjanmar	15,6	22,5	27,9	32,3	31,4
Tajska	12,2	11,5	11,8	12,9	13,8
Indija	4,7	4,0	5,8	6,8	7,3
Pakistan	2,5	2,9	3,3	3,3	3,2
Druge države	3,7	4,4	4,5	4,3	5,1
Vse druge države skupaj (brez Kambodže in Mjanmara)	23,0	22,8	25,4	27,3	29,3

Vir: Eurostat.

- (67) Tudi če bi lahko uvoz iz drugih tretjih držav delno pojasnil zmanjšanje tržnega deleža Unije, je povečanje tržnega deleža teh držav, tudi kumulativno, veliko bolj omejeno kot povečanje Kambodže in Mjanmara (+ 15 %).
- (68) Poleg tega in kar je najpomembnejše, kot je prikazano v spodnji tabeli, so tehtane povprečne cene drugega uvoza v obdobju preiskave precej višje od uvoza iz Kambodže in Mjanmara ter uvoza iz Unije ⁽⁸⁾. Primerjava cen uvoza iz Tajske z Mjanmarom kaže razliko v ceni v višini 85 %. Pri primerjavi cen uvoza iz Indije s Kambodžo znaša razlika v ceni 72 %. To tudi krepi zgoraj navedeno ugotovitev, da so nižje cene Mjanmaru in Kambodži omogočile, da sta v obdobju preiskave hitro razširila svoj izvoz v Unijo.

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Unija	667,3	649,5	693,3	728,3	711,5
Kambodža	588,4	512,8	562,6	547,4	552,2
Mjanmar	420,0	366,5	414,7	410,1	405,4

⁽⁸⁾ Te cene ne vključujejo stroškov po uvozu in stroškov prevoza.

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Tajska	946,7	863,5	896,8	825,7	751,1
Indija	925,7	1 054,1	1 061,0	893,0	949,2
Pakistan	924,3	999,7	996,0	846,3	926,3

Vir: Eurostat in izpolnjeni vprašalniki.

4.2.2 Strukturne težave v italijanskem sektorju riža

- (69) V svojem stališču ob začetku postopka je kamboška zveza za riž trdila, da je italijanski sektor riža na splošno v večjih težavah kot preostali del Unije, zato težav ni mogoče pripisati le povečanju uvoza.
- (70) Odgovori na vprašalnik in preverjanje so resnično pokazali, da je položaj industrije Unije v Italiji slabši kot v Španiji. To je delno posledica dejstva, da je španski trg riža organiziran drugače in je zato bolj odporen v smislu ponudbe in povpraševanja ter tudi v smislu oblikovanja cen. Kljub temu je Komisija izvedla preiskavo na ravni Unije glede na položaj celotne industrije Unije in na podlagi reprezentativnega vzorca. Preiskava je (kot je pojasnjeno zgoraj) pokazala, da obstajajo splošne težave za industrijo Unije.

4.2.3 Uvoz neoluščenega riža iz Gvajane

- (71) Zainteresirane strani so trdile tudi, da je k resnim težavam prispeval večji uvoz riža iz Gvajane. Riž, uvožen iz Gvajane, se ne brusi (sestoji iz tako imenovanega neoluščenega riža) in zato ne spada v obseg preiskave in ni vključen v zgoraj navedeno uvozno statistiko ter za to zadevo ni pomemben.

4.2.4 Uvoz industrije Unije

- (72) Kamboška vlada je navedla, da je eden od vidikov, ki niso bili upoštevani v okviru vzročne zveze, izvozna usmeritev industrije Unije. Vendar ta trditev ni bila utemeljena in čeprav se je izvoz v obdobju preiskave dejansko povečal s 3 % celotne proizvodnje na 7 % celotne proizvodnje, kljub temu predstavlja zelo majhen delež proizvodnje Unije. Poleg tega je povečanje izvoza (+ 11 000 ton) precej manjše od povečanja uvoza iz Kambodže in Mjanmara (+ 147 000 ton).

4.2.5 Zmanjšanje proizvodnje indijskega riža kot posledica povečanja proizvodnje japonskega riža

- (73) Vlada Kambodže je prav tako trdila, da na pridelavo indijskega riža v Uniji ni vplival uvoz, temveč je preprosto predmet cikličnega nihanja med japonskim in indijskim rižem, ki temelji na odločitvi pridelovalcev Unije.
- (74) Res je, da lahko pridelovalci pridelavo riža preusmerijo z indijskega na japonskega. Vendar taka preusmeritev temelji na gospodarskih vidikih, vključno s povpraševanjem in tržno ceno. V zvezi s tem je preiskava potrdila, da nekateri pridelovalci, ki so se soočali z vse večjo konkurenco poceni uvoza indijskega riža, dejansko niso imeli druge izbire, kot da se preusmerijo na proizvodnjo japonskega riža. Zato to ni niti ciklično nihanje niti namerna odločitev, temveč dejanje samoobrambe. Srednjeročno pa to niti ni izvedljiva možnost, saj je preusmeritev proizvodnje z indijskega na japonski riž povzročila presežno ponudbo japonskega riža na trgu in cenovni pritisk za to vrsto riža. Zato so kmetje na splošno v težkem položaju.
- (75) Zgoraj navedena trditev ni zelo pomembna, saj industrijo Unije sestavljajo rižarne in ne pridelovalci, ki so dobavitelji surovin.

4.2.6 Zaključna ugotovitev o vzročnosti

- (76) Komisija je ugotovila vzročno zvezo med resnimi težavami industrije Unije ter uvozom iz Kambodže in Mjanmara. Prav tako je opredelila dejavnike, ki so tudi prispevali k tem težavam. To zlasti velja za uvoz iz tretjih držav in uvoz neoluščenega riža iz Gvajane. Vendar ni bilo ugotovljeno, da bi ti dejavniki prekinili vzročno zvezo, tudi če bi se upoštevali njihovi morebitni skupni učinki. Zato se zdi, da vsi učinki zgoraj navedenih dejavnikov na položaj industrije Unije ne zmanjšujejo povezave med obsegom uvoza in cenami iz Kambodže in Mjanmara ter resnimi težavami industrije Unije.

5. SKLEPNE UGOTOVITVE IN SPREJETJE UKREPOV

- (77) Ugotovljeno je bilo, da se indijski riž iz Kambodže in Mjanmara uvaža v obsegu in po cenah, ki industriji Unije povzročajo resne težave, zato so upravičeni zaščitni ukrepi.
- (78) V skladu s členom 22(1) uredbe o splošnih tarifnih preferencialih je zato treba ponovno uvesti dajatve na podlagi skupne carinske tarife v višini 175 EUR/tono.
- (79) V skladu s členom 28 uredbe o splošnih tarifnih preferencialih bi bilo treba ponovno uvesti zaščitne ukrepe, kolikor je to potrebno za preprečitev poslabšanja gospodarskega in finančnega položaja rižarn Unije. Vendar obdobje ponovne uvedbe ne bi smelo biti daljše od treh let, razen če se podaljša v ustrezno utemeljenih okoliščinah.
- (80) Komisija meni, da bi bilo treba v tem primeru uvesti ukrepe za obdobje treh let, da bi lahko industrija Unije v celoti okrevala od učinkov uvoza iz Kambodže in Mjanmara.
- (81) Vendar Komisija iz naslednjih razlogov meni, da bi bilo treba zaščitne ukrepe v tem obdobju postopno liberalizirati.
- (82) Glavni cilj uredbe o splošnih tarifnih preferencialih je pomagati državam v razvoju pri njihovih prizadevanjih za zmanjšanje revščine ter spodbujati dobro upravljanje in trajnostni razvoj, tako da se jim pomaga zlasti pri ustvarjanju delovnih mest, industrializacije in dodatnih prihodkov v okviru mednarodne trgovine. Posebna ureditev „Vse razen orožja“, kot je določena v uredbi o splošnih tarifnih preferencialih, najrevnejšim in najšibkejšim državam na svetu pomaga izkoristiti priložnosti za trgovanje. Te države imajo večinoma podoben gospodarski profil. Zaradi nizke in nediverzificirane izvozne osnove so ranljive, zato so deležne nekaterih zaščitnih ukrepov iz uredbe o splošnih tarifnih preferencialih, kot sta na primer izvzetje od gradacije izdelkov in uporaba samodejnih zaščitnih ukrepov.
- (83) Zato Komisija meni, da so upravičenci do sheme „Vse razen orožja“ načeloma upravičeni do postopnega znižanja stopnje dajatve v obdobju treh let, kot je opisano v nadaljevanju.
- (84) Postopno znižanje bi zadostovalo tudi za preprečitev poslabšanja gospodarskega in/ali finančnega položaja rižarn Unije. Po drugi strani za Kambodžo in Mjanmar tri cela leta ne bi veljale polne dajatve, kar bi otežilo izvoz, vendar bi lahko v Unijo postopoma izvažala več indijskega riža.
- (85) Zato je za obdobje treh let predvidena naslednja ponovna uvedba tarifne dajatve:

	1. leto	2. leto	3. leto
Tarifna dajatev (v EUR/tono)	175	150	125

- (86) Stopnja dajatve skupne carinske tarife v višini 175 EUR/tono, ki se trenutno uporablja, bi se lahko prilagodila navzdol v skladu s členom 180 Uredbe (EU) 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾. Če bi se zaradi teh prilagoditev uporabljale dajatve skupne carinske tarife, ki bi bile nižje od dajatev, navedenih v uvodni izjavi 85, bi bilo treba slednje uskladiti tako, da v obdobju uvedbe ukrepov nikoli ne bi presegale veljavne dajatve skupne carinske tarife. Veljavni zaščitni ukrepi so zato nižji od prilagojenih carin in veljavne dajatve, navedene v uvodni izjavi 85.
- (87) Da se uvoznikom zadevnih izdelkov zagotovi pravna varnost, so različne zainteresirane strani zahtevale, da zgoraj navedeni ukrepi ne bi zajemali izdelkov, ki so že na poti v Unijo. V skladu s svojo sedanjo prakso v zadevah v zvezi z zaščitnimi ukrepi Komisija meni, da je takšna „klavzula o odpremi“ v tem primeru dejansko utemeljena, zato so bile zahteve sprejete.
- (88) Ukrepi, ki jih določa ta uredba, so v skladu z mnenjem Odbora za splošne preferenciale iz člena 39(3) Uredbe (EU) št. 978/2012 –

⁽⁹⁾ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Dajatve skupne carinske tarife se začasno ponovno uvedejo za uvoz indijskega riža s poreklom iz Kambodže in Mjanmara, ki se trenutno uvršča pod oznake KN 1006 30 27, 1006 30 48, 1006 30 67 in 1006 30 98.
2. Dajatev v EUR na tono, ki se uporablja za izdelek iz odstavka 1, je 175 za prvo leto, 150 za drugo leto in 125 za tretje leto od datuma začetka veljavnosti te uredbe.
3. Če Komisija prilagodi dajatev skupne carinske tarife v skladu s členom 180 Uredbe (ES) št. 1308/2013, je treba tarifno dajatev iz odstavka 2 določiti na nižji ravni od prilagojene skupne carinske tarife in tarifne dajatve iz odstavka 2.

Člen 2

Uvoz izdelkov iz člena 1, ki so na dan začetka veljavnosti te uredbe že na poti v Unijo, ne spada na področje uporabe dajatve, določene v členu 1(2), pod pogojem, da ni mogoče spremeniti namembnega kraja teh izdelkov.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 16. januarja 2019

Za Komisijo
Predsednik
Jean-Claude JUNKER
